

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	studia stacjonarne:	M#2-S1-MiBM-211
	studia niestacjonarne:	M#2-N1-MiBM-209
Nazwa przedmiotu	Podstawy automatyki	
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Fundamentals of Control Engineering	
Obowiązuje od roku akademickiego	2024/2025	

USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	MECHANIKA I BUDOWA MASZYN
Poziom kształcenia	I stopień
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	Studia stacjonarne i niestacjonarne
Zakres	wszystkie
Jednostka prowadząca przedmiot	Katedra Mechatroniki i Uzbrojenia
Koordynator przedmiotu	dr hab. inż. Piotr Woś, prof. PŚk
Zatwierdził	dr hab. Jakub Takosoglu, prof. PŚk, Dziekan WMiBM

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Przedmiot kierunkowy	
Status przedmiotu	Obowiązkowy	
Język prowadzenia zajęć	Polski	
Usytuowanie w planie studiów - semestr	studia stacjonarne	Semestr II
	studia niestacjonarne	Semestr II
Wymagania wstępne		
Egzamin (TAK/NIE)	TAK	
Liczba punktów ECTS	4	

Formaprowadzenia zajęć		wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
Liczba godzin w semestrze	studia stacjonarne:	15	15	15		
	studia niestacjonarne:	9	9	9		

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Symbol efektu	Efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01	Student posiada uporządkowaną zaawansowaną wiedzę z zakresu rodzaju układów automatyki, zasady ich działania i celowość ich stosowania.	MiBM1_W04
	W02	Student ma uporządkowaną zaawansowaną wiedzę w zakresie modelowania i symulacji układów mechanicznych, elektrycznych i płynowych, a także analizy tych układów w dziedzinie czasu i częstotliwości.	MiBM1_W04 MiBM1_W09 MiBM1_W16
	W03	Student posiada uporządkowaną zaawansowaną wiedzę w zakresie algebry schematów blokowych.	MiBM1_W04
	W04	Student ma uporządkowaną zaawansowaną wiedzę związaną z badaniem stabilności oraz oceną jakości układów automatycznej regulacji.	MiBM1_W04
	W05	Student zna w stopniu zaawansowanym możliwości analizy i syntezy układów automatyki, a także metod pomiarowych wykorzystywanych w tych układach.	MiBM1_W04 MiBM1_W12
Umiejętności	U01	Student potrafi wykorzystać przekształcenie Laplace'a w analizie elementów i układów automatyki, wyznaczyć odpowiedź układu na dane wymuszenia, a także charakterystykę częstotliwościową.	MiBM1_U01 MiBM1_U07 MiBM1_U12
	U02	Student potrafi wyznaczyć transmitancję zastępczą układu oraz zbadać jego stabilność i wyznaczyć wartości wskaźników jakości dla danego układu automatyki.	MiBM1_U07 MiBM1_U12
	U03	Student potrafi zbudować model symulacyjny elementu lub układu automatyki oraz wyznaczyć dla niego odpowiedź na zadane wymuszenie, a następnie dokonać jego syntezy z wykorzystaniem podstawowych metod.	MiBM1_U02 MiBM1_U07 MiBM1_U12
Kompetencje społeczne	K01	Student jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez m. in.: studia drugiego i trzeciego stopnia, studia podyplomowe, a także uczestniczenie w kursach zawodowych.	MiBM1_K01 MiBM1_K03

	K02	Student rozumie potrzebę ciągłego uzupełniania wiedzy w zakresie układów automatyki z uwagi na ich dynamiczny rozwój.	MiBM1_K01 MiBM1_K03 MiBM1_K04
--	-----	---	-------------------------------------

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć*	Treści programowe
wykład	<p>Wprowadzenie. Podstawowe pojęcia występujące w automatyce, ogólne schematy układu automatyki i klasyfikacja układów automatyki, przykłady układów automatyki. Opis elementów i układów liniowych. Przekształcenie Laplace'a, transmitancja operatorowa, wyznaczenie charakterystyki statycznej i odpowiedzi na dane wymuszenie z transmitancji operatorowej.</p> <p>Właściwości statyczne i dynamiczne podstawowych elementów liniowych: proporcjonalnych, inercyjnych, całkującego, różniczkujących, oscylacyjnych i opóźniających oraz ich przykłady.</p> <p>Algebra schematów blokowych. Podstawowe połączenia, przekształcenie schematów blokowych, metody wyznaczania transmitancji zastępczych złożonych układów.</p> <p>Charakterystyki częstotliwościowe. Transmitancja widmowa, rodzaje charakterystyk, charakterystyki częstotliwościowe elementów podstawowych, charakterystyki logarytmiczne dla połączenia szeregowego, podstawowe sposoby doświadczalnego wyznaczania charakterystyk częstotliwościowych.</p> <p>Charakterystyki typowych obiektów regulacji. Obiekt statyczny i astatyczny oraz ich charakterystyki skokowe i częstotliwościowe, przykłady obiektów.</p> <p>Regulatory PID. Struktury, charakterystyki regulatorów PID.</p> <p>Stabilność liniowych układów automatyki. Ogólny warunek stabilności, kryterium stabilność: Hurwitza.</p> <p>Jakość układów automatyki. Dokładność statyczna, wskaźniki jakości przebiegów czasowych, wskaźniki dotyczące charakterystyk częstotliwościowych, całkowite wskaźniki jakości.</p> <p>Wybrane zagadnienia syntezy liniowych układów automatyki. Wybór rodzaju regulatora, dobór nastaw regulatora według zasadniczych cech przebiegu przejściowego, metoda Zieglera-Nicholsa.</p>
ćwiczenia	<p>Rozwiązywanie zadań z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyznaczanie równań elementów automatyki, - przekształcenia Laplace'a i jego wykorzystania w automatyce, - wyznaczania odpowiedzi układów na zadane wymuszenie, - algebry schematów blokowych, - charakterystyk częstotliwościowych, - stabilności układów liniowych, - oceny jakości układów automatyki.

laboratorium	Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> - modelowania elementów i układów, - wyznaczania charakterystyk członów podstawowych, - wyznaczania charakterystyk częstotliwościowych, - wyznaczenia charakterystyk regulatorów PID, - identyfikacja parametrów obiektu regulacji, - badanie układ automatycznej regulacji.
--------------	--

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia (zaznaczyć X)					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Inne
W01		X				
W02		X				
W03		X				
W04		X				
W05		X				
U01			X		X	
U02			X		X	
U03			X		X	
K01						X
K02						X

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA

Forma zajęć*	Forma zaliczenia	Warunki zaliczenia
wykład	egzamin	Pozytywne zaliczenie końcowego egzaminu. Uzyskanie co najmniej 50 % punktów.
ćwiczenia	zaliczenie z oceną	Pozytywne zaliczenie sprawdzianu końcowego. Uzyskanie co najmniej 50 % punktów.
laboratorium	zaliczenie z oceną	Pozytywne zaliczenie sprawozdań z zajęć. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną.

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS												
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta										Jednos tka
		studia stacjonarne					studia niestacjonarne					
		W	C	L	P	S	W	C	L	P	S	
1.	Udział w zajęciach zgodnie z planem studiów	15	15	15			9	9	9			h
2.	Inne (konsultacje, egzamin)	4	2	2			4	2	2			h
3.	Razem przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	53					35					h
4.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	2,1					1,4					ECTS
5.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	47					65					h
6.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy	1,9					2,6					ECTS
7.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	67					67					h
8.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	2,7					2,7					ECTS
9.	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100					100					h
10.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	4										ECTS

LITERATURA

- Chłędowski M., Pieniążek J.: Podstawy automatyki: w ćwiczeniach i zadaniach, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, 2004.
- Chłędowski M.: Wykłady z automatyki dla mechaników, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, 2003.
- Horla D.: Podstawy automatyki: ćwiczenia rachunkowe. Cz. 1, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, 2014.
- Siemieniako F.: Podstawy automatyki z zadaniami, Wydawnictwa Politechniki Białostockiej, 1996.
- Mazur E., Kozłowski J.: Podstawy automatyki, Wydawnictwa Politechniki Częstochowskiej, 1995.
- Grzelka J., Mazur E., Tutak W.: Podstawy automatyki: zbiór zadań z rozwiązaniami, Wydawnictwa Politechniki Częstochowskiej, 2000.
- Kaczorek T.: Podstawy automatyki, Politechnika Warszawska, 1966.
- Żelazny M.: Podstawy automatyki, PWN, 1976.
- Amborski K.: Teoria sterowania w ćwiczeniach, PWN, 1978.
- Stefański T.: Teoria sterowania t. 1, Wydawnictwo Politechniki Świętokrzyskiej Świętokrzyskiej, 2002.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Politechnika Świętokrzyska
Kielce University of Technology

*Projekt „Dostosowanie kształcenia w Politechnice
Świętokrzyskiej do potrzeb współczesnej gospodarki”
nr FERS.01.05-IP.08-0234/23*

Wydział Mechatroniki
i Budowy Maszyn